

Vienkāršā valoda dalībniekiem paredzētajos dokumentos

Latvijas Banka ir izstrādājusi vienkāršās valodas principus pensiju sistēmas dalībniekiem paredzēto dokumentu sagatavošanai. To mērķis ir palīdzēt finanšu pakalpojumu sniedzējiem veidot skaidru, saprotamu un viegli uztveramu pamatinformāciju par pensiju produktiem.

Aicinām dokumentu izstrādē ievērot sešus būtiskus principus.

1.

Uzrunājam lasītāju tieši un lietojam "tu" formu. Tas palīdz cilvēkam saprast, ka informācija attiecas uz viņu.

2.

Aizstājam vai paskaidrojam terminus. Izvēlamies vārdus, ko saprot plaša auditorija. Ja specifisku terminu nevar aizstāt, skaidri definējam to turpat tekstā, kur tas parādās pirmo reizi.

3.

Rakstām īsus un vienkāršus teikumus. Viens teikums – viena galvenā doma. Izvairāmies no gariem, sarežģītiem saliktiem teikumiem, kuros lasītājs pazaudē jēgu.

4.

Sākam ar svarīgāko. Sakārtojam informāciju loģiskā secībā. Pašu svarīgāko ziņu liekam pašā teksta sākumā.

5.

Aizstājam ciešamo kārtu ar darāmo. Rakstām darbības vārdus darāmajā kārtā. Tā teksts būs īsāks un vieglāk uztverams. Piemēram, nevis "uzkrājums tiek ieguldīts", bet gan "uzkrājumu iegulda".

6.

Izvairāmies no liekiem lielajiem sākumburtiem. Lielo sākumburtu lietojam tikai tad, kad to prasa latviešu valodas pareizrakstības normas (īpašvārdi, iestāžu nosaukumi utt.). Piemēram, rakstām "pensiju plāns" vai "plāns", nevis "Plāns"; "dalībnieks", nevis "Dalībnieks".

Praktisks piemērs principu piemērošanai:

Vienkāršās valodas principi nav ievēroti:

"Šis Plāns ir paredzēts Jums, ja esat dalībnieks vecumā virs 60 gadiem un dodat priekšroku konservatīvai ieguldījumu stratēģijai ar salīdzinoši mazāku aktīvu vērtības svārstīgumu, kas savukārt raksturīgs ieguldījumiem fiksēta ienākuma vērtspapīros – valsts un korporatīvajās obligācijās un kredītiestāžu noguldījumos. Plāna līdzekļi tiek ieguldīti globālā mērogā, un, ņemot vērā pasaules finanšu tirgu ģeogrāfisko sadalījumu, tie ir izvietoti pārsvarā attīstīto valstu tirgos, taču būtiska Plāna līdzekļu daļa nonāk arī Latvijas un Baltijas uzņēmumos un ekonomikā."

Vienkāršās valodas principi ir ievēroti:

"Šis pensiju plāns ir piemērots tev, ja esi vecāks par 60 gadiem. Plāna mērķis ir saglabāt stabilu uzkrājumu, tuvojoties pensijai, un gūt nelielu peļņu ilgtermiņā. Tāpēc pensiju plāna naudu iegulda mazāk svārstīgos finanšu instrumentos – dažādu valstu un uzņēmumu obligācijās un banku noguldījumos. Naudu iegulda visā pasaulē, galvenokārt attīstīto valstu finanšu tirgos. Ievērojamu uzkrājuma daļu iegulda arī Latvijas un Baltijas uzņēmumos."